

Sv. Lidvina, panna

14. apríla 2024 ✝ Svätec týždňa

Životopisné údaje

Lidvina (Lýdia, Liduina) sa narodila 18. marca (na Kvetnú nedeľu, práve keď boli čítané pašie v katolíckych chrámoch) roku 1380 v Schiedame neďaleko Rotterdamu v Holandsku. Jej otec Peter bol síce rodom zeman, avšak tak chudobný, že zastával len službu nočného hlásnika a spolu so svojou manželkou Petronillou a deviatimi dieťkami sa len s ťažkosťami prebýjal životom.

Keď mala Lidvina 12 rokov, už sa o ňu uchádzalo mnoho ženíchov, pretože bola veľmi krásna. Ona sa však vrúcne modlievala k Pánu Bohu, aby ju ochránil od každej pozemskej lásky. Raz, bolo to práve na Hromnice, šla sa spolu aj s ďalšími dievčatami korčuľovať. Ako sa tak korčuľovali, zrazu do nej narazila v rýchllosti iná dievčina, a to takou silou, že Lidvina spadla a zlomila si na ľade rebro. Lekára k nej síce ihneď privolali, zlomené rebro sa však už nedalo napraviť, a od tej chvíle Lidvina ustavične postonávala. Mávala tiež stále veľký smäd, akonáhle sa však napila trochu vody, hneď ju musela vyvrátiť. A toto, predtým tak krásne dievčatko, zostalo odrazu tak škaredé a zmrzačené, že ako červ na kolenách a po rukách po dome sa plazievalo.

Ilustrácia z knihy *Život Liduiny* od Johanna Brugmana z roku 1498 zdroj:

catholicweekly.com.au / public domain

Tak to trvalo asi päť rokov, neskôr jej aj nohy vypovedali službu, a ona tak 33 rokov musela stráviť na posteli. Ak by sme povedali, ako málinko jedla za celý ten dlhý čas vzala do úst, nejeden čitateľ by nám to ani neuveril, hoci práve to dosvedčil jej vlastný spovedník. Pritom nespala za sedem rokov dohromady ani tolko, čo by zahŕňali dve noci, stále musela ležať horeznačky a pohybovať mohla iba hlavou a ľavým ramenom; pravé rameno mala ochromené takzvaným svätým ohňom, takže bolo bez tkaniva, len na niekoľkých šľachách a žilách s telom spojené, ako na polorozpadnutej mŕtvoľe. Od toho dlhého ležania mala

na tele samú ranu (preležaninu), jedna bola ako dľaň široká a v nej sa hemžilo množstvo červov – na tú ranu jej jednostaj prikladali med a čerstvú múku, aby tie červy žili z toho a jej telo nechali na pokoji.

Predstavitelia mesta Schiedam sami dosvedčili podpismi a pečatou, ako veľké a neslýchané bolo trápenie tejto panny. A vskutku divná vec, že hoci jej telo podliehalo rozkladu, pri jej posteli nikdy nebolo cítiť nejaký nepríjemný zápach. Neskôr dostala ešte aj vodnatieľku (choroba spôsobená nadbytkom vody v tele), až do smrti ju mučila zimnica a strašné bolenie hlavy aj zubov. Na pravé oko celkom oslepla a ľavé jej zostalo tak citlivé, že nedokázala zniesť ani svetlo Božie, hneď jej z toho oka tiekla krv, a preto ležala úbožiatko vo dne, v noci stále v tme.

Pohľad na dvojstranu z knihy *Život Lidviny* od Johanna Brugmanna s ilustráciou sv. Lidviny
zdroj: wikimedia commons

Keď jej zomrela matka, rozdelila Lidvina, čo utržila za majetok, chudobným, hoci sa tým činom sama stala nanajvýš núdznou. Najprv síce ležala na poriadnej posteli, kde mala aj periny; neskôr ich však už nedokázala zniesť, lebo obliečky sa potrhali a perie sa jej lepilo na ranu. Nechala sa preto položiť na holú slamu. Keď roku 1408 udeľala veľmi tuhá zima, bola Lidvina pred mrazom tak málo chránená, že niekedy ležala v bezvedomí zmrznutá, a slzy jej viseli v očiach ako ľadové perličky. Okrem týchto silných bolestí a veľkej chudoby Lidvina zakúsila ešte mnoho iného utrpenia.

Roku 1428 prišiel Filip, burgundský vojvoda do Holandska a aj do mesta Schiedam. A tu prišlo na um niektorým pánom z jeho sprievodu, navštíviť, avšak len tak z roztopaše – chorú Lidvinu. Keď k nej prišli, dali sa pred chorou do hlučného hovoru, odtiahli závesy, zažali svetlo a držali jej ho pred očami; nadávali jej, že klame svet, že mala už aj deti, že sa pretvaruje a potajomky v noci vraj veľa je a pije; a áno, napokon z nej títo opovážlivci strhli aj pokrývku, takže zostala pred nimi ležať úplne obnažená.

Pretože sa však dcéra jej brata proti takémuto neľudskému zaobchádzaniu ozvala, odstrčili ju zlosynovia na stoličku, takže sa ťažko udeľala a potom až do smrti krívala. Zurvalci Lidvine okrem toho na tele na troch miestach prepichli kožu, takže celé jej lôžko zaliala krv. Akoby toho nebolo dosť, v poslednom roku pred smrťou prišla na Lidvinu ešte aj choroba zvaná kameň a bolesti, ktoré z nej mávala, boli tak strašné, že niekedy za hodinu dva aj trikrát zamdlela.

Stvárnenie sv. Lidviny prijímajúcej Telo Kristovo ruským umelcom 19. storočia, Alexejom Venecianovom

zdroj: catholicweekly.com.au / public domain

A predsa bola Lidvina už na tomto svete vo svojom srdci šťastnejšia a spokojnejšia, než tisíce a tisíce ľudí, o ktorých si myslíme, že sú šťastní a spokojní. Nuž a odkiaľže pochádzala táto vnútorná spokojnosť blahoslavenej Lidviny? Odtiaľ, že nasledovala hlas nášho Spasiteľa, ktorý hovorí: «Podťte ku mne všetci, ktorí sa namáhate a ste unavení, a ja vás posilním.» (Mt 11,28)

V prvých rokoch svojej choroby si aj sv. Lidvina priala, ako zvyčajne každý chorý, zase vyzdraviť, ba bývala niekedy zo svojho trápenia veľmi mrzutá, zvlášť vtedy, keď ju navštívili jej zdravé a veselé družky. Niekedy sama nad sebou horko zaplakala a nebolo ju možné ani len utešiť. Jej spovedník, Ján Pot, ju zvykol poučiť, aby rozjímal nad umučením nášho Pána Ježiša Krista, to že ju poteší. Ale keď začala rozjímať, nepozdávalo sa jej to, a nechala to tak. Spovedný otec jej dohovárať, aby len premáhala svoju nechúť. Lidvina počúvla, nútila sa rozjímať nad umučením Krista Pána a hľa, pomaly v tom toľkú útechu nachádzala, že hovorievala: «Keby som mohla jediným «Zdravas Mária» ozdraviť na tele, nechcela by som to.»

Naučila sa nad umučením Krista Pána rozjímať každý deň v siedmich čiastkach a zaoberala sa tým vo dne, v noci. A to jej spôsobovalo toľko duchovnej sladkosti a radosti, že svoje bolesti už niekedy ani necítila, ba tak sa jej zdalo, akoby tými bolesťami trpel Kristus Pán. Predtým plakávala bolesťou a netrpezlivosťou, teraz však túžbou po sv. prijímaní. Pána Ježiša objímala akoby dvojnásobným ramenom, sv. prijímaním a rozjímaním nad jeho umučením.

Tým, že Lidvina svoju vyhyľbavosť od všemožnej svetskej veselosti a svoje dlhé trápenie venovala a posväcovala Vykupiteľovi: stávala sa jej duša stále čistejšou, svätejšou a Bohu milšou. Mávala i nadprirodzené videnia; takto v posledných rokoch svojho života časom vídávala ružový ker, spočiatku malý, ale neskôr vyrástol v strom. Anjel strážny jej zjavil, že skôr neumrie, kým všetky tie ružové púpätka sa nerozvinú a nezmenia na úplné ruže. Keď to Lidvina zjavila svojmu spovedníkovi, pýtal sa jej občas, či sú už všetky tie ruže rozvité; tri mesiace pred smrťou vyjaviť napokon, že ružový ker už dospel a všetky ruže na ňom sú už v úplnom kvete, preto že skorú smrť očakáva.

Panna Mária s dieťaťom, so sv. Annou a svätými – Františkom a Lidvinou a prosebníkmi (Anna Selbdritt)

zdroj: picryl.com

V noci pred Veľkou nocou bola zas vo vytržení; keď prišla k sebe, izba bola naplnená neobyčajnou lúbeznou vôňou, a ona povedala, že počula v nebi spievať «aleluja», ktoré vraj čochvíľa aj ona bude spievať s nebešťanmi. Tretieho dňa na to, 14. apríla 1433, usnula v Pánu. Po smrti vyzerala ako anjel; jej telo bolo plné, mäkké, celkom neporušené; všetky jej rany zmizli, zostala iba jazva rany, ktorú jej tí surovci spravili. Nik sa nemohol na ňu vynadávať; jej hlava odpočívala na malom mechu s krvavými slzami, čo ich ronievala a ktoré nazývala «svojimi ružami». Boh oslávil jej hrob mnohými zázrakmi.

Poučenie

Sv. Lidvina bola takým zázrakom trpezlivosti, že nad ňou kdekto útrpnosťou musel zaplakať. Ona sama však napokon už ani neplakávala, lež svojou trpezlivosťou učila, čo riekol Pán Ježiš plačúcim ženám: «Neplačte nado mnou, ale plačte nad sebou a nad svojimi synmi» – Všetci máme pamätať na zachovanie svojej duše, s tým cieľom do seba vstupovať a nad synmi, tzn. nad svojimi hriechmi plakať. Či nie sú hriechy, ktoré páchame, v istom zmysle našimi deťmi? Čokoľvek človek plodí v sebe alebo zo seba, nech je to už telesným alebo duchovným spôsobom, to sú jeho deti, ako píše v liste sv. Jakub: «Žiadostivosť potom, keď počne, porodí hriech, a keď je vykonaný, splodí smrť.» (Jak 1,15).

Ako je teda dieťa telesným plodom, tak hriech je plodom ducha, a Pán Ježiš slovami: «plačte nad svojimi synmi» napomína až podnes nás všetkých, aby sme hriechy, tieto svoje duchovné plody, oplakávali a za ne ľutovali. A vskutku, môže byť niečo horšie, čo by sme mali viac oplakávať, než hriech, toto najväčšie zlo? – Keď Pán Ježiš človeka 38 rokov nezdravého pri rybníku v Jeruzaleme uzdravil, riekol mu: «Choď a už viac nehreš, aby sa ti nič horšie nestalo.» A či môže byť niečo horšie, než 38-ročná bolestivá choroba? A predsa hovorí Kristus Pán, že je ešte aj niečo horšie. A toto horšie, toto o mnoho väčšie zlo je hriech a trest hriechu – večná smrť. Či by sme teda zo všetkých zlých vecí nemali najviac oplakávať, čo aj Kristus Pán oplakával, áno, čo mu tú najbolestnejšiu smrť spôsobilo – naše hriechy?

Bazilika sv. Lidviny a Panny Márie Ružencovej v Schiedame, Holandsko

zdroj: wikimedia commons

A predsa ako málo takých pravých, spasiteľných slz vidieť tieť z ľudských očí! A naopak, akým hojným prameňom márných, ba hriešnych slz je telesnosť, svojhlavosť, náruživosť a pokrytectvo!

Lebo prečo plače väčšina ľudí? Obyčajne zo zlosti, pretože sa im nedeje po vôli. – Čitateľ, prečo plačeš napríklad nad svojou chorobou alebo chorľavosťou, ktorú si si zapríčinil roztopašným životom? Prečo roníš slzy nad trestom, ktorý si si zaslúžil, nad nešťastím a úzkosťou, ktorú si sám svojvoľne na seba uvalil? Hľa, sv. Lidvina bola čistá a nevinná panna, a Pán Boh jej uložil taký kríž, a ona si ho tak zaľúbila, tak naň privykla, že sa jej stal takmer žiaducim, že už ani sama nad sebou neplakala, a keď mali s ňou druhí útrpnosť, ona tohto svojho kríža nechcela byť zbavená.

Ty však, drahý čitateľ, ktorý si zhrešil, plač jedine nad hriechom, lebo ako píše sv. Ján Zlatoústý: «Bárs by si plakal aj kvílil, neujdeš pre slzy svojmu zaslúženému trestu; ak však prelievaš slzy nad svojimi hriechmi a k Bohu z celého srdca vzdycháš, vtedy bude súd nad tebou vyriešený zmenený a zaslúžený trest ti bude odpustený.»

Sv. Lidvina prijíma rozkvitnutú ružovú sadenicu od anjela

zdroj: picryl.com

14. marca 1890 bola Lidvina pápežom Levom XIII. kanonizovaná. V roku 1968 boli jej relikvie prenesené do kostola v holandskom Schiedame a v roku 1990 bol tento kostol pápežom Jánom Pavlom II. povýšený na baziliku minor, odvtedy nesie meno Bazilika sv. Lidviny a Panny Márie Ružencovej.

Sv. Lidvina je uctievaná ako patrónka chorých a trpiacich. Jej pamätný deň je 14. apríl. Zobrazuje sa ako prijíma kyticu ruží a/alebo rozkvitnutý ružový konárik od anjela.

Modlitba

Ó Ježišu, popraj mi lásky k utrpeniu a trpezlivosti v kríži, a daj, aby som plakával, ale len nad hriechom.
Amen

-mip-

URL adresa článku: <https://christianitas.sk/sv-lidvina-panna/>